

Sygn.akt III AUa 515/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSA Alicja Sołowińska (spr.)

Sędziowie : SA Sławomir Bagiński

: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant : Edyta Katarzyna Radziwońska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 września 2019 r. w B.

sprawy z odwołania B. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji wnioskodawcy B. A.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 15 czerwca 2019 r. sygn. akt V U 283/19

I. oddala apelację,

II. zasądza od B. A. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

SSA Sławomir Bagiński SSA Alicja Sołowińska SSA Dorota Elżbieta Zarzecka

Sygn. akt III AUa 515/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 22 lutego 2019 r. odmówił B. A. prawa do przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu decyzji wskazał, że odmówił zaliczenia okresu nieskładkowego od 01 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r. ponieważ odszkodowanie karencyjne nie zostało wypłacone na podstawie Kodeksu pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji B. A. wniósł o jej zmianę oraz ponowne przeliczenie świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 15 czerwca 2019 roku oddalił odwołanie B. A. oraz zasądził od niego na rzecz organu rentowego kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że B. A. urodził się (...) W okresie od 01 maja 1997 r. do 31 grudnia 2004 r. zatrudniony był w (...) S. A. w L. na stanowisku Dyrektora Generalnego oraz Prezesa Zarządu. Po ustaniu zatrudnienia na podstawie umowy o zakazie konkurencji z dnia 01 lipca 2000 r. w okresie od 01 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r. odwołującemu było wypłacane odszkodowanie w wysokości 5.263,20 zł miesięcznie. Od tego odszkodowania nie zostały odprowadzone składki na ubezpieczenia społeczne.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 18 czerwca 2008 r. przyznał B. A. emeryturę od 08 maja 2008 r. Ubezpieczony w dniu 05 lutego 2019 r. złożył wniosek o ponowne obliczenie świadczenia. Do wniosku załączył zaświadczenie, z którego wynika że w okresie od 01 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r. było mu wypłacane odszkodowanie karencyjne. W wyniku rozpoznania tego wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną decyzję.

Spór dotyczy doliczenia ubezpieczonemu do okresów składkowych okresu 12 miesięcy, po ustaniu zatrudnienia w dniu 31 grudnia 2004 r., kiedy ubezpieczony pobierał odszkodowanie na podstawie umowy o zakazie konkurencji z dnia 01 lipca 2000 r.

Sąd Okręgowy powołał treść art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300 ze zm.) zgodnie z którym obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku (pracownicy). Natomiast w myśl art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.) okresami składkowymi są okresy ubezpieczenia. Stosownie do art. 7 pkt 3 okresami nieskładkowymi są okresy niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, jeżeli za te okresy, na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zostało wypłacone odszkodowanie.

Sąd wskazał, że świadczenie przewidziane w umowie o zakazie konkurencji z dnia 01 lipca 2000 r. ma charakter odszkodowania przewidzianego w art. 101² § 1 Kodeksu pracy, niezależnie od nazwania go przez pracodawcę odszkodowaniem karencyjnym.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie można uznać, że okres powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej po ustaniu zatrudnienia należy uznać za okres nieskładkowy w rozumieniu art. 7 pkt 3 ustawy emerytalnej. W przepisie tym chodzi o sytuacje, w których z pracownikiem rozwiązano umowę o pracę (za wypowiedzeniem lub bez wypowiedzenia) z naruszeniem przepisów dotyczących rozwiązywania umów o pracę w tym trybie i za to przyznano pracownikowi odszkodowanie na podstawie art. 45 § 1 k.p. albo 56 § 1 k.p. Okresy pozostawania bez pracy, za które przyznano odszkodowanie, wlicza się do okresu zatrudnienia (art. 51 § 2 i art. 61 k.p.), a tym samym do okresu ubezpieczenia.

Sąd omówił, że przepis ten należy interpretować w powiązaniu z art. 6 ust. 2 pkt 5, którego brzmienie (dodaje się tu słowo "wynagrodzenie") jest niemal identyczne z treścią art. 7 pkt 3. Okresy niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, za który wypłacono odszkodowanie są okresami nieskładkowymi. Okresy pozostawania bez pracy, za które przyznano wynagrodzenie, wlicza się do okresu zatrudnienia (art. 51 § 1 i art. 57 § 4 k.p.), a to wynagrodzenie stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

W ocenie Sądu i instancji odszkodowanie z umowy o zakazie konkurencji ma natomiast zupełnie inny charakter. Nie przysługuje za bezprawne rozwiązanie umowy o pracę przez pracodawcę, ale wynika z umowy pomiędzy stronami, w której pracownik zobowiązuje się do powstrzymywania od działalności konkurencyjnej, a pracodawca płaci za to odszkodowanie. Odszkodowanie z art. 45 k.p. i 56 k.p. przyznawane jest pracownikowi po ustaniu zatrudnienia i stanowi konsekwencje bezprawnych działań pracodawcy, a odszkodowanie a art. art. 101² § 1 k.p. jest zobowiązaniem pracodawcy wynikającym z umowy, która ma charakter cywilnoprawny. Kodeks pracy wyraźnie ustala, że okres za który przyznano odszkodowanie na podstawie art. 45 k.p. i 56 k.p. wlicza się do okresu zatrudnienia. Takiej regulacji nie ma w przypadku odszkodowania z działalności konkurencyjnej.

W ocenie Sądu, gdyby ustawodawca chciał zaliczyć odszkodowania z zakazu konkurencji do okresów nieskładkowych wyraźny przepis znalazłby się w ustawie emerytalnej z dnia 17 grudnia 1998 r., gdyż przepisy o zakazie konkurencji zostały wprowadzone do Kodeksu pracy w dniu 02 czerwca 1996 r. na mocy art. 2 pkt 96 ustawy z dnia 02 lutego 1996 r. o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz zmianie innych ustaw (Dz. U. 1996, nr 24, poz.110).

Sąd I instancji zaaprobował stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 8 marca 2016 r. II UK 98/15, iż ze względu na redakcję art. 6 i 7 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zaliczenie danego okresu do okresów składkowych bądź nieskładkowych wymaga jednoznacznego umieszczenia go w katalogu tych okresów, brak jest argumentów przemawiających za możliwością domniemywania, że dany okres ma charakter składkowy bądź nieskładkowy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie B. A. (w pkt I), a o kosztach orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i 99 k.p.c. w zw. § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265) zasądzając od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł.

Apelację od powyższego wyroku złożył B. A.. Zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku w całości, zarzucając Sądowi błędną interpretację art. 7 pkt 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.), a w konsekwencji nieuznanie za okres nieskładkowy okresu niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, podczas gdy za ten okres zostało wypłacone odszkodowanie na podstawie art. 101² § 1 Kodeksu pracy. Wniósł o zmianę lub uchylenie wyroku w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Stan faktyczny sprawy ustalony przez Sąd I instancji i będący podstawą rozstrzygnięcia jest bezsporny. Do 31 grudnia 2004 r. B. A. był zatrudniony na stanowisku Dyrektora Generalnego i Prezesa Zarządu (...) S.A. w L.. W czasie zatrudnienia strony zawarły – 1 lipca 2000 r. – umowę o zakazie konkurencji (k. 9) zgodnie z którą B. A. zobowiązał się do nie prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy, nie świadczenia pracy w ramach stosunku pracy lub na innej podstawie na rzecz podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną wobec pracodawcy, a także nie świadczenia pracy na rzecz podmiotu będącego klientem pracodawcy. Zakaz działalności wyżej wymienionej dotyczył także okresu 12 miesięcy po ustaniu zatrudnienia. Nie jest kwestionowane w sprawie, że przez 12 miesięcy obejmujących okres od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r. wobec wykonania zobowiązania wynikającego z umowy o zakazie konkurencji, B. A. nie prowadził działalności konkurencyjnej wobec byłego pracodawcy, a także nie świadczył pracy na rzecz podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną wobec pracodawcy, w zamian za co otrzymywał odszkodowanie wypłacone w każdym miesiącu 2005 r. w wysokości 5263,20 zł.

W tym stanie faktycznym skarżący twierdził, że skoro od 1 stycznia do 31 grudnia 2005 r. nie świadczył pracy, za co otrzymywał odszkodowanie, to z mocy art. 7 pkt 3 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach jest to okres nieskładkowy i jako taki powinien być uwzględniony do ustalenia wysokości emerytury.

Przepis art. 7 pkt 3 ww. ustawy stanowi, że okresami nieskładkowymi są okresy niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, jeżeli za te okresy, na podstawie przepisów kodeksu pracy zostało wypłacone odszkodowanie.

Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony przez Sąd I instancji, iż okres za który wypłacono odwołującemu odszkodowanie nie jest okresem nieskładkowym w rozumieniu art. 7 pkt 3 ustawy. Odszkodowanie wynikające z ustawy o zakazie konkurencji jest odszkodowaniem za powstrzymanie się od działalności konkurencyjnej szczegółowo określonej w umowie, a nie za okres niewykonywania pracy jak wymaga tego art. 7 pkt 3. Wypłata B. A. odszkodowania w 2005 r. wynikała z umowy o zakazie konkurencji, która chociaż ma oparcie w Kodeksie pracy (art. 101² k.p.) to jednakże jest odrębną umową od umowy o pracę. Fakt, iż odwołujący nie pozostawał w zatrudnieniu w 2005 r. a w tym

czasie pobierał odszkodowanie, nie powoduje, że ten rok jest okresem nieskładkowym w świetle art. 7 pkt 3 ustawy. Łącząca wnioskodawcę i jego pracodawcę umowa o zakazie konkurencji po ustaniu zatrudnienia stanowiła przeszkodę w podjęciu pracy określonej w umowie jako konkurencyjna, ale nie stanowiła przeszkody do podjęcia innej pracy. Słusznie Sąd I instancji odnosił okres niewykonywania pracy z art. 7 pkt 3 ustawy emerytalnej do przepisów kodeksu pracy i identyfikuje ten okres z odszkodowaniami wypłaconymi pracownikowi z reguły w związku z bezprawnym czy niezgodnym z przepisami zachowaniem pracodawcy w związku z rozwiązaniem stosunku pracy. Chodzi tu o sytuację wypłaty odszkodowania na podstawie art. 45 k.p. w zw. z art. 47¹ k.p., art. 50 ust. 3 k.p., art. 56 k.p. i 59 k.p. w zw. z art. 58 k.p., art. 60 k.p. czy też odszkodowaniem za skrócony okres wypowiedzenia (art. 36¹ § 2 k.p.).

Mając powyższe na względzie apelacja jako niezasadna na mocy art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu.

O kosztach zastępstwa procesowego za II instancję Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018 poz. 265).

SSA Sławomir Bagiński SSA Alicja Sołowińska SSA Dorota Elżbieta Zarzecka